

Περιεχόμενα

Πρόλογος	11
Χρήσιμες επισημάνσεις	12
Συνοπτική ιστορία της χαρακτικής και των γραφικών τεχνών	13
Χαρακτική και γραφικές τέχνες στην Ελλάδα	33

Χαρακτική

Ξυλογραφία	69
Χαλκογραφία	86
Χαλκογραφία με οπές	93
Γραμμική χαλκογραφία	95
Χαλκογραφία με βελόνα	100
Γραμμική οξυγραφία	102
Χαλκογραφία μίμησης μολυβιού	104
Χαλκογραφία με στιγμές	106
Ξεστή χαλκογραφία	108
Μονοτυπία	109
Τονική οξυγραφία	112
Οξυγραφία μαλακού βερνικιού	113
Λιθογραφία	115
Λινολαιογραφία	123
Κολλαγραφία	125

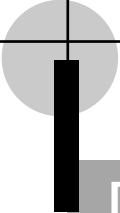
Γραφικές τέχνες

Χειροστοχειοθεσία	131
Μηχανική στοιχειοθεσία	135
Στερεοτυπία	136

Λογοτυπία	138
Τσιγκογραφία	139
Φωτοχαρακτική	141
Ηλιοτυπία	142
Γαλβανογραφία	142
Φωτογαλβανογραφία	143
Φωτοτσιγκογραφία	144
Υαλοτυπία	149
Φωτοτυπία	150
Λινοτυπία	154
Μονοτυπία	157
Φωτολιθογραφία	160
Τριχρωμία και τετραχρωμία	161
Φλεξογραφία	164
Έμμεση εκτύπωση - όφσσετ	165
Βαθυτυπία	168
Μεταξοτυπία	170
Θερμοτυπία	173
Φωτοστοιχειοθεσία	174
Ρεπρογραφία	177
Επιτραπέζια έκδοση	178

Παράρτημα

Οδηγίες για την αναγνώριση τεχνικών και μεθόδων της χαρακτικής και των γραφικών τεχνών	187
Τεχνικές και μέθοδοι εικονογράφησης κατά χρονικές περιόδους	201
Γλωσσάριο ελληνικών όρων - συντομογραφίες	205
Γλωσσάριο ξένων όρων - συντομογραφίες	209
Ενδεικτική βιβλιογραφία	225
Ευρετήριο ονομάτων προσώπων	259

Πρόλογος

Στον πρόλογο της πρώτης, εξαντλημένης σήμερα, έκδοσης το 1995 σημείωνα: «Ο Έλληνας φιλότεχνος αισθάνεται συχνά να πελαγώνει ακούγοντας όρους τεχνικών ή μεθόδων της χαρακτηριστικής και των γραφικών τεχνών σε ξένες γλώσσες, που ηχούν παράξενοι, ανεξιχνίαστοι. Δεν μπορεί να καταλάβει τι εννοούν, αφού δεν ξέρει τι σημαίνουν, και, αν υποθεθεί ότι ξέρει, δεν είναι σε θέση να τους ερμηνεύσει ως διαδικασίες τεχνικών ή μεθόδων. Το ίδιο όταν τους διαβάζει. Όσο για την ιστορία τους, αυτήν την αγνοεί. [...] Δεν περιέλαβα στο βιβλίο τη βιβλιοδεσία, τη μακέτα, τη φωτογραφία, τη συσκευασία και το χαρτί, θεωρώντας ότι οι κατηγορίες αυτές των γραφικών τεχνών ξέφευγαν από τον γενικά ενημερωτικό σκοπό του. Το κενό αυτό καλύπτεται από τη βιβλιογραφία στο τέλος του βιβλίου». Και συνέχιζα: «Τα όποια λάθη, οι όποιες παραλείψεις και οι τυχόν υπερεκτιμήσεις, που θα διαπιστώσει ο αναγνώστης, οφείλονται στο πάθος του συγγραφέα, ο οποίος ζήτησε να “φτιάξει” ένα βιβλίο πρώτα για τον εαυτό του: ήταν το βιβλίο εκείνο που στερήθηκε τις ώρες της μελέτης του».

Έχουν περάσει είκοσι έξι χρόνια από την πρώτη έκδοση, δεκαεπτά από τη δεύτερη και δέκα από την τρίτη. Η απόφαση του συγγραφέα να προβεί σε τέταρτη έκδοση κρίθηκε σκόπιμη, διότι η τρίτη έκδοση δεν βρίσκεται πια στο εμπόριο και η ζήτηση γι' αυτήν εξακολουθεί να υπάρχει, ενώ την ιστορία της χαρακτηριστικής και των γραφικών τεχνών τη διδάσκει συστηματικά ο ίδιος στο Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Στην παρούσα έκδοση έχουν προστεθεί νέοι τίτλοι στη βιβλιογραφία και ορισμένες χρονολογίες θανάτου καλλιτεχνών.

Ευχαριστίες εκφράζονται στο σημείο αυτό προς τις Εκδόσεις Πεδίο που δέχτηκαν πρόθυμα να αναλάβουν την επανέκδοση του βιβλίου.